



## ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25  
22 100 Mariehamn  
Tfn (018) 25127, fax (018) 16595  
Hemsida: www.mpn.aland.fi

## MILJÖTILLSTÅND

### Datum

29.04.2003

### Ärendenummer

MPN-00-127

### Sökanden

Rafael Ab  
Västanträsk  
22330 Tjudö

### Ärende

Ansökan om miljötillstånd för täktverksamhet, asfalt-, oljegrus- och betongtillverkning med tillhörande maskinpark och kemikaliehantering.

Ansökan har överförts till miljöprövningsnämnden den 10.12.1999 och kompletterats den 28.09.2001.

### Verksamhet och dess placering

Verksamheten är förlagd till fastigheterna Ödanböle 2:18, Ödanböle 1:10 och Godtby 12:15 och inbegriper, täktverksamhet, asfalt-, oljegrus- och betongtillverkning.

### Grund för sökande av tillstånd

Grunden för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001) bilaga 1 punkt 8d, 9b samt landskapsförordningen om deponering av avfall (76/2001).

### Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

#### Tidigare tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Ett tillstånd givet av Hälsonämnden 13.04.2000 finns för förnyade asfaltverksenheter, där nuvarande asfaltanläggning godkänns för verksamhet.

Ett tillstånd givet av landskapsstyrelsen 01.10.1997 finns för beredning av 3000 kg sprängämne, AN-olja, per gång och upplagring av max 15 ton ammoniumnitrat.

Hälsonämnden har behandlat ansökan om täkttillstånd men då miljöskydds- och miljötillståndslagen trädde ikraft förde man över ärendet till miljöprövningsnämnden.

#### Sökandes rätt till de erforderliga områdena

Rafael Ab äger marken för verksamheten där det senaste markförvärvet gjordes år 2000.

## Verksamhetsbeskrivning

### Täktverksamhet

Täktverksamheten, som har pågått länge och är dokumenterad sedan ca 50 år, innebär brytning och krossning av berggrunden som består av röd granit. Sprängning görs ca 7-8 ggr per år av inhyrd personal. Sprängämnet som används blandas i ett för ändamålet utformat skjul. Stenen krossas och säljes direkt till kund eller används i asfalttillverkningen, oljegrustillverkningen eller betongtillverkningen.

En betydande mängd anhopad utrustning med karaktär av skrot förvaras utomhus under bar himmel.

Konsulten Terraproject har bildat sig en uppfattning om områdets grundvattennivåer genom att ett antal borrhål tagits upp och utgående från detta föreslagit en avverkningsplan med specificerat täktbottendjup, bilaga 2.

### Asfalttillverkning

Inom verksamhetsområdet finns ett modernt asfaltverk med en kapacitet på 800 ton per dygn. Anläggningen består i huvudsak av fickor, transportband, torktrumma, blandarenhet, bitumentankar och fillersilo. Vatten tas från egen brunn.

Verksamheten är säsongsberoende och pågår i ca 6 månader från maj t.o.m. oktober. Uppvärmning av verket börjar på vardagar kl. 06.00 medan transportband, blandare och transporter börjar köras kl. 07.00. Asfalttillverkningen slutar senast kl. 15.00 eftersom massorna blir odugliga om de inte bredds ut samma dag. I processen återvinns inte asfaltmassor och färdiga asfaltmassor korttidslagras inte men på begäran av sökande har villkor för återanvändning och lagring av uppbruten asfalt tagits med i detta beslut.

Asfalttyperna som tillverkas är främst P-120 och P-80 av vilka varianter görs genom att enligt recept blanda olika storlekar av krossgrus och fillermaterial. Två typer av fillermaterial används, naturfiller som är eget makadam, d.v.s. en restprodukt från krossarna samt kalkfiller. Kalkfillern måste transporteras till platsen. Båda förvaras vid blandaren i befintliga slutna silos så att dammspridning minimeras.

Bitumenen till asfalten förvaras i 2 skilda tankar vardera om 100 m<sup>3</sup>. Förutom bitumenen används inte andra tillsatssämnen i asfalten.

Uppvärmning av stenblandningen sker i torktrumman med brännare vilken drivs med lätt brännolja.

I satsblandningsverket sker asfaltblandningsprocessen, d.v.s. de uppvärmda och torkade krossgrusblandningarna från torktrumman blandas med filler och bitumen.

Processtemperaturen hålls nära 160°C, men beror även på den föruppvärmda bitumenens temperatur samt fuktigheten och värmen på stenmaterialet från trumman. Är stenmaterialet för varmt då det blandas med bitumen uppstår kraftiga utsläpp av polyaromatiska kolväten, PAH, klassade som cancerframkallande. Vid temperaturer under 200°C finns endast en liten mängd PAH i utgående luft.

Från processen i torktrumman kommer rökgaserna med stoft och eventuella luftföroreningar att ledas upp till den nya filteranordningen. Filterkammaren PS 840 består av 528 stycken filterpåsar med en totalyta av 840 m<sup>2</sup> som skall klara 8000 m<sup>3</sup> rökgas per timme. Filtersäckarna rengörs när stoftlagret blir för tjockt genom motströmsblåsning varvid stoften uppsamlas. Säckarna underhålls inte speciellt utan täpps till slut eller går sönder varvid de byts ut. Filterkammarens funktion måste ingå

som en självklar del i asfaltverkets totala start- och avstängningsrutiner.

Enligt uppgift kommer rökgaserna att avledas i en 12.3 m hög skorsten, vilket borde vara tillräcklig höjd för att åstadkomma spridning av utsläppen så att de inte orsakar någon större olägenhet utanför området. Branschrekommendationer tillåter skorstenens höjd att variera mellan 10 m för mindre verk till ca 20 m för större.

Som släppmedel vid transporterna används endast små mängder dispergerad brännolja p.g.a. att uppvärmda flak gör att asfalten lättare släpper från dessa vid urlastning av den färdiga asfalten.

Förvaringen av brännoljan sker i en cylinderformad horisontalkapslad bränsletank på 50 m<sup>3</sup> med överfyllnadsskydd. Som underlag finnes en skötselplattform av betong vilket är tillräckligt vad gäller skyddskonstruktioner för förvaring av bränsle och oljor. Bunkring sker med tankbil.

#### Oljegrustillverkning

Oljegrus tillverkas i en speciell anläggning genom blandning av stenkross och oljebaserat bindmedel. Kapaciteten är 1600 ton per dygn och förvaringen av färdigt oljegrus sker direkt på marken.

#### Stenkrossning

På området finnes flera stenkrossar vilka genererar stenkross som efter sållning förvaras i högar direkt på marken under bar himmel. Volymerna på dessa högar är ca 200-3000 m<sup>3</sup>. Stenkrossarna används dagligen mellan kl.0800-1700.

#### Betongtillverkning

Betongtillverkning sker året runt kl. 08.00-17.00. Härvidlag används importerad cement, natursand samt eget stenkross. Betonggrus och stenballast tippas i mottagningsfickor och transporteras till materialsilos. Cement levereras med tankbil och vatten tas från egen vattentäkt.

Den årliga tillverkningen av betong är 10-12.000 m<sup>3</sup>. Vattenförbrukningen är ca 350 liter per m<sup>3</sup> betong. Detta vatten tas ej från egen brunn utan är kommunalt.

#### Övrigt

På området finns också lager, verkstad och kontorsbyggnad. Närmaste permanenta bosättning finns på ca 400 m avstånd, vilket är Gottby bykärna. Inom ca 0.5 km finns Ålands största avfallsdeponi, Svinryggen, en problemavfallsstation, ÅPAb, samt ett djurstall.

En borrar brunn ger vatten till hygien och köksbehov i manskapsbodarna . Kommunalt vatten är draget för övriga behov.

Ett brännoljedrivet elverk på 850 hp finns på området som en reservkapacitet. Användningen har varit liten de senaste åren.

### **Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd**

#### Områdets placering

Verksamheten är lokaliserad till fastigheterna Ödanböle 2:18, Ödanböle 1:10 och Godtby 12:5. Området består av berg i dagen och är kringvuxet med skog.

### Områdets tillstånd och användbarhet

Konsulten Terraproject Ab upplyser i sin rapport ”Kompletteringar för miljöprovning till täktverksamhet inom fastigheterna Ödanböle 2:18, Ödanböle 1:10 och Godtby 12:5, Åland” att indikationer på sprickzoner finnes i berget vilket möjliggör vattentransport i marken.

Berggrunden i området utgörs av en röd granit, som ofta är kraftigt uppsprucken med horisontella sprickor. Andelen vertikala stående sprickor är betydligt mindre. Sprickfrekvensen är mycket hög från ytan och minst 10 meter ned, enligt observationer i bergtäkten. Även djupare ned uppvisar berggrunden lokalt en hög sprickfrekvens.

Grundvattnet har kontrollerats av Terraproject Ab dels i borrhål och dels i den del där grundvattnet går i dagen. I dessa kontroller var kväveföreningarna och föreningarna av flyktiga organiska ämnen så låga att vattnet i stort sett kunde betraktas som opåverkat dricksvatten.

Vid kontroll av kvävehalten i bassängen 27.06.02 erhöles värdet 1,3 mg/l, vilket visar på ett i stort sett opåverkat vatten. Värde lägre än 1 mg/l är ett helt opåverkat dricksvatten.

Eftersom berget går i dagen finns inte någon egentlig jordmån mer än i den skogsbevuxna delen. Någon indikation på att denna jordmån skulle vara förorenad finns inte.

Terraproject Ab har gjort en utredning som visar att grundvattenytan i täktområdet lutar från norr mot syd/väst, norrsydlig till nordväst med den högsta grundvattenytan +31,61 (01.08.23) vid infarten till täkten, och den lägsta gw-ytan +22,57 (01.08.23) rakt söderut från denna punkt. Grundvattenytan vid Svinryggen ligger även lägre än den högsta gw-ytan i Ödanböle bergtäkt, vilket visar på en strömningsriktning även från infarten till bergtäkten och mot nordost. Enligt konsulten behöver brunnarna göras djupare för att man säkert ska kunna avgöra grundvattennivån.

Terraproject Ab har genom mätningar fått indikation på en vattenförande sprickzon. Sprickzonen är belägen ca 70 m sydost om infartsvägen till Ödanböle bergtäkt och är vertikal eller nästan stående. Riktningen är ca nord-syd och pekar alltså i riktning mot Svinryggens avstjälningsplats. Den elektriska ledningsförmågan är låg, vilket visar på att inget konduktivt lakvatten från soptippen finns i sprickzonen vid denna plats. I övrigt visade VLF-mätningarna endast små anomalier som sannolikt härrör från det kraftigt uppspruckna ytberget.

### Buller, trafik och annan belastning på området

Området ligger vid landsväg nr 1 som genom trafik genererar buller och bilavgaser.

## **Verksamhetens verkningar på miljön, naturen och människors hälsa**

### Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Täktverksamheten innebär att berget förverkas och omvandlar området.

Stenkrossarna genererar ett kontinuerligt buller och sprängningarna ger upphov till impulsbuller.

Verksamheten gör att växt- och djurlivet är obetydligt på området med undantag för det 40-50 m breda skogsbälte längsmed tomtgränsen.

Cementtillverkning genererar damm som kan bilda en beläggning på träd och växter i närheten.

För asfaltverk är de dominerande miljö- och hälsoproblemen utsläpp till luft av kolväten

(även PAH), rökgaser, luktande ämnen och damm/soft. Utsläppen sker i många delar av verksamheten som vid lagring, transport och i själva asfalttillverkningsprocessen. Bullerproblem kan även uppstå vid lastning, lossning, i processen samt under transport. Mark, grundvatten och ytvatten kan förorenas av bland annat eldningsolja, bitumen och släppmedel. I verksamheten uppkommer även olika typer av farligt avfall.

De största miljö- och hälsoeffekterna kan i denna typ av asfaltverk främst påverkas genom optimering av förbränningsprocessen, gott underhåll av asfaltverket och fordon samt i övrigt god hantering av olika kemikalier som förekommer i processen. Även val av miljövänligare kemikalier är ett enkelt sätt att påverka miljö- och hälsoeffekterna. En effektivare rökgasrening än vald filterkammare anses idag inte ekonomiskt försvarbar för denna typ av verk, men även här går utvecklingen framåt.

Lätt brännolja, ca 800 l/h, förbränns vid asfalttillverkningen och dieselolja förbränns av arbetsfordonen.

Asfalt- och oljegrushögarna, som ligger under bar himmel direkt på marken, urlakas långsamt på lösliga och flyktiga oljekolväten. Speciellt vid regn medför detta förorening av marken då vattnet för föroreningarna ner i de underliggande lagren

Brännoljan i förbränningsprocessen vid asfalttillverkningen är huvudkällan för svavelhaltiga luftutsläpp, SO<sub>2</sub>, vilket leder till försurning.

Gränsvärdet för skorstensutsläpp för SO<sub>2</sub> är 500mg/Nm<sup>3</sup>, men faktiskt utsläppsvärde är betydligt lägre vid användning av lågsvavelhaltigt bränslen.

#### Bästa tillgängliga teknik (BAT) och bästa tillämpbara miljöpraxis (BEP)

De nya asfaltverksenheter beviljades förläggningstillstånd år 2000. Då sökanden använder modern teknik samt endast behövliga mängder kemikalier för produkttillverkningen är verksamheten miljömässigt godtagbar för denna typ av industri. Speciellt om företaget inom sin verksamhet förebygger eventuella miljöföroreningar genom att förhindra utsläpp till luft, mark och grundvatten då man uppför filterkammare, lakvattenuppsamling och rening samt förvarar kemikalier på täta och kontrollerade underlag.

### **Kontroll av verksamheten och dess verkningar**

#### Kontroll och rapportering

Enligt hälsonämndens godkännande skall följande kontrolleras i samband med asfalttillverkning:

1. Mängd och typ av förbrukat bränsle och bitumen.
2. Mängden tillverkad asfalt.
3. Temperatur på tork- och satsblandningsprocesser.
4. Årliga mätvärden av SO<sub>2</sub> och CO<sub>2</sub>.
5. Blå rök som är den visuella uppfattningen om utsläpp av organiska kolväten (bland annat PAH) kontrolleras genom daglig okulär besiktning av rökgaserna, vilket lämpligen kan utföras av den person som ansvarar för asfaltverkets drift och protokollföring.

Sökanden har inte framfört någon önskan att ändra detta.

#### Åtgärder för förebyggande av olyckor

Följande åtgärder är ålagda sökande enligt tidigare tillstånd.

- 1) Skyddsinformationsbladen för kemikaliehanteringen skall vara tillgängliga och lagringen får ske endast med tillräckliga skyddskonstruktioner.
- 2) Vid omfattande driftstörningar eller haverier i processen eller reningsutrustningen skall verksamheten omedelbart avbrytas och hälsoinspektionen kontaktas.
- 3) Avfall och problemavfall skall förvaras så att mark- och grundvattenförorening förhindras. Typ och mängden avfall och problemavfall skall bokföras och får lämnas endast till en av myndigheterna godkända mottagare.

Sökande har inte framfört någon önskan att ändra detta.

## **BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN**

### **Kungörelse**

Ansökan kungjordes under tiden 07.01.2003 - 17.02.2003 vid Ålands landskapsstyrelsens registratorskontor och på kommunkansliet i Jomala.

Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kändedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

### **Yttranden**

Under kungörelse har inte några yttranden inkommit.

### **Utlåtanden**

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Jomala kommun, miljöhälsovården vid ÅHS samt miljöbyrån, Ålands landskapsstyrelse. Till miljöprövningsnämnden har följande tre utlåtanden inkommit.

#### Utlåtande från Jomala kommun, inkom 13.02.03

Kommunstyrelsen i Jomala har den 10 februari 2003 beslutat meddela att såsom yttrande till Ålands miljöprövningsnämnd meddela att Jomala kommun förordar Rafael Ab:s verksamhet omfattande fortsatt samt utökad brytning av täkt, oljegrus, asfalt- och betongtillverkning med tillhörande maskinpark samt kemikaliehantering på i ansökan angivna fastigheter på följande villkor:

- a) Vid beviljande av miljötillstånd ställs krav på åtgärder inklusive kontrollprogram avseende förhindrande av grundvattenpåverkan från bl.a. oljeföroreningar i dagvatten från grusupplag i enlighet med de rekommendationer som anges i de utförda miljöbedömningarna;
- b) Lagring av egna och andras jord- och schaktmassor begränsas till material som

inte innehåller höga halter av näringsämnen och farliga ämnen. En 50 meter bred skogsbevuxen skyddszon lämnas mot landsväg och rågrannar. Verksamheten skall inte medföra olägenheter varken för trafik eller närboende. Sökande skall även uppmanas att beakta § 28 i Naturvårdslagen.

- c) I övrigt hänvisas till villkor angivna i Jomala kommuns utlåtande av den 8 mars 1999 dock sålunda att *brytningsarbetena **skall** planeras och utföras på så sätt att de möjliggör påbörjande av efterbehandling så snart det är möjligt, genom terrassering och återplantering av slänterna.*

#### Utlåtande från miljöhälsovården, ÅHS inkom 12.03.03

Hälsonämnden fastställer hälsoinspektörens beredning och slutsats (13.03.03/TL) som utlåtande över skötselrutiner av den mångsidiga verksamheten på området.

Gällande den aktuella ansökan om lagring av mer eller mindre inert material på området, rekommenderar Hälsonämnden att detta dokumenteras fortlöpande med bl.a. typ av respektive material, använt underlag, volymer och lagringstider samt att dokumentation rapporteras regelbundet till övervakande myndighet (Ålands landskapsstyrelse).

#### Utlåtande från Ålands Landskapsstyrelse, inkom 07.04.03

Landskapsstyrelsen har den 31 mars 2003 tagit del av Rafael Ab:s ansökan och beslöt ge följande utlåtande.

Trafikavdelningen, Museibyrån, Jordbruksbyrån och Skogsbruksbyrån har tagit del av ansökan. Deras utlåtanden bifogas i sin helhet. Trafikavdelningen anser att infarten till lagerområdet bör dras över sökandens egen fastighet Rnr 2:18. Landskapsstyrelsens räddningsinspektör Sven-Olof Boman har tagit del av ansökan och har inget att invända mot planerna. Rafael Ab har ett tillstånd från landskapsstyrelsen för beredning av 3000 kg AN-olja per gång och upplagring av max 15 ton ammoniumnitrat. Tillståndet är utfärdat den 1 oktober 1997.

Rafael Ab har ett kontrollprogram för handhavning av oljor och kemikalier som landskapsstyrelsen antecknade till kännedom den 11.01.2001. Kontrollprogrammet bifogas.

Landskapsstyrelsen anser att det på basen av inlämnat material kommer att vara svårt att göra en bedömning av hela verksamhetens miljöpåverkan. Följande uppgifter anser landskapsstyrelsen att saknas i ansökan:

- Redogörelse och flödesscheman för olje- och betongtillverkningen, elverket och dessa verksamheters miljöpåverkan och behov av åtgärder för miljöskydd vid dessa verksamheter. Miljöpåverkan vid krossningen beskrivs men det saknas beskrivning av själva krossanläggningens uppbyggnad och flödesschema för anläggningen. Det saknas även flödesschema för asfaltverket.
- Redogörelse över hur och var verksamhetens fordon tvättas.
- Redogörelse över hur stora mängder petroleumprodukter och andra kemikalier som lagras på området samt vilka miljöskyddsåtgärder som vidtas vid lagring och hantering.
- Hur renas eventuellt spillvatten och avloppsvatten från verksamheterna på området.
- Hur stora mängder vatten planeras man att använda i de olika verksamheterna och varifrån sker detta uttag samt hur fördelar sig detta vattenuttag på dygns-, månads- och årsbasis.

Det är i ansökans brytprogram delvis otydligt om Rafael Ab avser att miljötillstånd söks enbart för brytning i etapp C. Landskapsstyrelsen har i detta utlåtande tolkat ansökan som att den berör brytning enbart i etapp C. Landskapsstyrelsen anser att det i tillståndet tydligt bör framkomma vilka brytningsetapper som tillståndet avser.

## Förklaring

Sökande har ej inkommit med några förklaringar.

## ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMNDENS AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden beviljar Rafael Ab miljötillstånd för att bedriva täktverksamhet, asfalttillverkning, oljegrustillverkning och cementtillverkning på fastigheterna Ödanböle 2:18, Ödanböle 1:10 och Godtby 12:5 enligt nedanstående omfattning och villkor.

Som stöd för avgörandet har miljöprövningsnämnden tillämpat 2, 11, 22 och 24 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) och 6 kap. 4 och 28 § vattenlagen för landskapet Åland (61/1996). Övriga paragrafer som tillämpas i beslutet ses under skild rubrik.

Rafael Ab:s miljötillstånd omfattar följande:

- 1) Täktverksamhet – fortsatt täktverksamhet enligt bifogad plan, bilaga 1 och 2.
- 2) Asfalttillverkning
- 3) Oljegrustillverkning
- 4) Betongtillverkning
- 5) Stenkrossning
- 6) Upplagring av oljegrus- och vedmassor
- 7) Återanvändning och lagring av uppbruten asfalt.

## Villkor och Åtgärdsförpliktelser

### Grundvatten

- 1) Täktverksamheten skall drivas så att grundvattenkvaliteten ej påverkas.
- 2) Täktverksamheten skall drivas enligt konsulten Terraprojects täktplan se bilaga 1 och 2, dock så att ingen aktivitet går djupare än 2 meter ovanför grundvattennivån.
- 3) Upplagringen av oljegrus och uppbruten asfalt får ske på området förutsatt att det sker på en tät plan med omgivande täta diken och utjämningsbassäng med efterföljande oljeavskiljare enligt konsulten Terraprojects anvisningar i bilaga 2.

Grundvattenpåverkan skall förhindras genom att förorenat ytvatten leds genom bassängen och efterföljande oljeavskiljare samt att kontinuerlig kontroll av dräneringsvatten och vatten som avleds från oljeavskiljaren skall ske enligt ett provtagningsprogram. Eventuella oljeläckage och avfall skall alltid omhändertas eller åtgärdas.

Förslag till vilken oljeavskiljare som installeras ska inlämnas och godkännas av tillsynsmyndigheten senast 01.10.2003. Den täta planen inklusive diken och oljeavskiljare skall vara färdigställda och installerade senast 01.06.2004.

### Avfall – kemikaliehantering

- 4) Företaget skall sträva efter att minska mängden farligt avfall som uppstår i verksamheten. Det avfall som dock uppstår skall förvaras på en för ändamålet avsedd plats, exempelvis en iordningställd betongplatta med kanter och regnskydd, så att mark- och grundvattenförorening kan undvikas. Företaget skall dokumentera och se till att uppkommet farligt avfall omhändertas av en av myndigheterna godkänd mottagare för farligt avfall.



Allt oljehaltigt avfall från oljeavskiljare och verksamheten på området skall hanteras och behandlas som farligt avfall och föras till en mottagare som har myndigheternas godkännande att ta emot ifrågavarande avfall.

- 5) Avfallshanteringen vid anläggningen skall följa kommunal renhållningsplan, vilken godkänts av landskapsstyrelsen, samt landskapslagen om renhållning (3/1981) och skötas så att miljöförorening förhindras och sanitär olägenhet inte uppstår.

Lagring av biologiskt avfall som ris, stubbar och ved får endast sker om det kommer från egen verksamhet och maximalt under 3 år. Ingen eldning av brännbart material får heller ske på området enligt Ålands landskapsstyrelses beslut (86/2002).

- 6) Skyddsinformationsblad ska finnas för de olika kemikalier som används i verksamheten. Lagring av kemikalier på området får inte ske utan tillräckliga skyddskonstruktioner.

Vid anläggningen får endast sådana medel och kemikalier användas som är godkända eller tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990 med ändring 60/1995). Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsönämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsstyrelse.

Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras skilt inomhus i ett ändamålsenligt och lagenligt märkt och låst skåp eller i ett avskilt märkt och låst utrymme så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

Drivmedel skall förvaras i tankar med spilltråg och taköverbyggnad.

Smörjmedel och rengöringsmedel ska förvaras i container eller i särskilt utrymme inomhus.

Alla spilloljor ska förvaras i container eller i särskilt utrymme inomhus och borttransporteras samt omhändertas av myndighet godkänd entreprenör.

#### Asfalt- och oljegrushantering

- 7) Lätt brännolja med så låg svavelhalt som möjligt skall används till brännaren i asfaltverket. Speciellt skall lagen om högsta tillåtna svavelhalt i bränslet följas.
- 8) Maximal partikelhalt i utsläppen per normalkubikmeter (Nm<sup>3</sup>) torr rökgas ska eftersträva att underskrida 30 mg/Nm<sup>3</sup> i utgående rökgaser från asfaltverket.
- 9) Lastning, lossning, lagring och transport av filler skall ske i ett slutet system för att förhindra dammspridning.
- 10) Tankar med bitumen skall placeras på ett tätt och hårt underlag så att spill lätt skall kunna tas omhand. Bitumen med minsta möjliga innehåll av organiska lösningsmedel (t ex lack- och petroleumnafta) skall användas.
- 11) Asfalttillverkningen skall skötas på ett sådant sätt att förorening av luft- och markmiljöer förhindras och tillverkningen ska omedelbart avbrytas vid driftstörning.
- 12) Gammal från väg uppbruten asfalt får återanvändas förutsatt att den inte innehåller stenkolsstära.

Asfalt får inte hanteras genom varm återvinning om den misstänks innehålla stenkolstjära.

Om inte uppgifter om detta går att få från beläggningsliggare eller dylikt skall en analys göras utgående från en borrkärna. Detekteringsmetoder finns upptagna i rapporten ”VTI notat 49-200: Mellanlagring av asfalt” och bedömningen ska övervakas av tillsynsmyndigheten. Asfalt som innehåller stenkolstjära ska klassas som farligt avfall och hanteras enligt villkor i punkt 4.

#### Övervakning och rapportering

- 17) Tillsynsmyndigheten och Hälsonämnden skall omedelbart kontaktas om asfalttillverkningen uppvisar driftstörningar.
- 18) Ett provtagningsprogram för in- och utgåendevatten från oljeavskiljare på området skall upprättas av tillståndshavaren och inlämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande.

Från den av tillsynsmyndigheten godkända oljeavskiljaren efter den täta planen får högst den installerade anläggningens garanterade minimum utsläppsvärde högst förekomma i avloppsvattnet ut till recipient.

- 19) Tillräckliga försiktighetsmått skall vidtas för att hindra spill vid lastning och lossning av kemikalier samt i själva processen, så att mark och grundvatten inte förorenas.

Om olja eller andra för omgivningen förorenande ämnen trots skyddsåtgärderna hamnar i marken skall den förorenade jorden genast avlägsnas och tas omhand på ett av myndigheterna godkänt sätt. Provtagning ska utföras så att markens ungefärliga föroreningsgrad kan fastställas och eventuella åtgärder enligt tillsynsmyndigheten vidtas om gränsvärden för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd, se bilaga 3, överskrids.

Som gränsvärde för oavsiktliga utsläpp av förorenat vatten i naturen sätts till en total oljehalt i vattnet på högst 1 mg/l och som saneringsgräns för behandling av vatten som förorenats av verksamheten sätts till en total oljehalt i vattnet på 2 mg/l.

- 20) Kontroll av driften för asfalttillverkningen ska dokumenteras. Dokumenteringen ska vid inspektion kunna uppvisas för myndighetsperson och innehålla åtminstone följande uppgifter :
  - a) mängd och typ av förbrukat bränsle o. bitumen
  - b) mängd tillverkade asfaltmassor
  - c) temperaturer på tork-, bitumen uppvärmnings- samt satsblandningsprocesserna
  - d) filtrets effekt, (före o. efter)
  - e) årliga mätvärden av SO<sub>2</sub> och CO<sub>2</sub>
  - f) daglig rökgasbesiktning

#### Övrigt

- 21) Tåktverksamheten skall drivas så att det färdigbrukade områden lämnas i terrasserad form med 5 meters avstånd och 5 meters höjd och stenmassor skall placeras på terrassformationerna för att bilda grogrund till träd och buskage. Detta enligt Terraprojects anvisningar i bilaga 2.

- 22) Lagring av betong och armerad betong skall ske i separata högar och maximalt under 3 år. Lagringstiden är dock obegränsad om förvaringen sker inomhus eller övertäckt på täktbotten.

#### Allmänt

- 22) En minst 40 m bred skogsremsa skall upprätthållas i gränsen mot rågrannar och landsväg.
- 23) Ett stängslet av typen markbundet pansarnät och med höjden 1.8 - 2.0 m skall omge området. Ingången ska vara försedd med bom eller liknande.
- 24) Tillståndshavaren skall söka tillstånd för upphörande av verksamhet ifall området tas ur bruk. Med befintlig klassificering av markområdet för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd får området användas endast för de i byggnadsplanen avsedda verksamheterna och i befintligt skick inte bebyggas med bostäder.
- 25) Detta tillstånd är i kraft tills vidare under förutsättning att tillståndshavaren innehar rätten till området. Tillståndsvillkoren skall dock vara enligt gällande lagstiftning varvid dessa bör revideras genom prövning vart tionde år räknat från den 30 april 2003.

Ansökan om revidering av villkoren skall inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd före 30.04.2012, för att tillståndet skall fortsätta att gälla efter den 30 april år 2013 oberoende av om nytt beslut rörande villkoren erhållits eller inte. Om särskilda skäl föreligger kan tiden för utförandet förlängas på ansökan av tillståndshavaren.

Tillståndet kan ändras av miljöprövningsnämnden även då det är nödvändigt för verkställigheten av internationella fördrag som är förpliktande för landskapet.

## **Beslutsmotivering**

### Allmänna motiveringar

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden har beaktats vid tillståndets avgörande och nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner med beaktande av förutsättningarna i 6 kap. 22 § miljöskydds- och miljötillståndslagen samt syftet i 4 kap. 1 och 4 § vattenlagen, att verksamheten och tillverkning av asfalt, oljegrus, betong samt hantering av täktmaterial inklusive mottagning av uppbruten asfalt får utföras enligt tillståndet så att ändamålet med företaget och dess verksamhet nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs.

### Specificerade motiveringar

Då tillståndshavaren har koncentrerat sin verksamhet till ett slutet område samt påvisat kontinuitet i ett vinstdrivande bolag med flera heltidsanställda har han genom sin soliditet visat på en grund för en fortgående framgångsrik skötsel av verksamheten enligt 23 § miljöskydds- och miljötillståndslagen.

Miljöprövningsnämnden anser dock att det är skäligt att verksamhet med upplagring av

oljegrus och uppbruten asfalt riskerar att förorena grundvatten och därför tillåts endast under förutsättning att underlaget samlar upp lakvattnet och är konstruerat enligt Terraprojects anvisningar, bilaga 2.

Beslutet om att tillåta lagring, deponering och återanvändning av uppbruten asfalt innehållande vägtjära är baserade på rapporter från svenska "Väg- och transportforskningsinstitutet", VTI notat 1-2001, 49-2000, 12-2002. Även de villkor som lagts för hanteringen av denna typ av asfalt baserar sig på material ur dessa rapporter.

Då miljötillståndet innehåller stränga villkor för förebyggande av förorening, vilka ges med stöd av 25 och 26 § i miljöskydds- och miljötillståndslagen, anser miljöprövningsnämnden att nyttan av att tänken med tillhörande verksamheter får bedrivas på befintlig plats bör anses betydlig i förhållande till skada, men eller annan förlust av förmån som härav kan följa.

Med ovanstående motiveringar finner miljöprövningsnämnden grund för beviljande av fortsatt tillstånd till täktverksamhet med tillhörande tillverkning och anläggningar i Svinryggen, Jomala.

### **Tillämpade lagrum**

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 1, 2, 4, 5, 11, 22 – 26 §§  
Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001) bilaga 1 punkt 8d, 9b  
Vattenlag för landskapet Åland (61/1996) 4 kap 1 och 4 §, 6 kap. 4 och 28 §  
Landskapslagen om renhållning (3/1981)  
Landskapsförordningen om deponering av avfall (76/2001)  
Landskapsförordning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande åtgärder mot förorening av luften (38/2001)  
Förordningen om industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier (FFS 59/1999 antagen på Åland genom ÅFS 48/1999) 46 §  
Stadsrådets beslut om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska föreningar vid upplagring och distribution av bensin (FFS 468/1996)  
Handels- och industriministeriets beslut om hantering och upplagring av bensin (FFS 471/1996)  
Lagen om brännbara vätskor (FFS 313/1985 med ändringar)  
Statsrådets förordning om kvalitetskrav för motorbensin och dieselolja (FFS 1271/2000 antagen på Åland genom ÅFS 18/2002)  
Ålands Landskapsstyrelsens beslut om regler för eldning av avfall (86/2002)  
Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990 med ändring 60/1995).  
Lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994)

### **Avgift**

För detta tillståndsbeslut tas en avgift ut på 134.55 euro.

### **Kungörelse av beslut**

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Jomala kommuns och Ålands landskapsstyrelsens anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på landskapsstyrelsens registratorskontor. Beslutet finns även tillgängligt på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida [www.mpn.aland.fi](http://www.mpn.aland.fi). Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

## **Bilagor**

1. Karta över området, uppgjord av Terraproject AB
2. Terraproject AB: Kompletteringar för miljöprövning till täktverksamhet inom fastigheterna Ödanböle 2:18, Ödanböle 1:10 och Godtby 12:5, Åland
3. Gränsvärden för mindre känslig markanvändning med grundvattenskydd i Tabell 4 och 5 i publikationen "Förslag till riktvärden för förorenade bensinstationer", Naturvårdsverket/Svenska petroleum institutet rapport 4889/1998.
4. Besvärsanvisning

## **Underskrifter**

Sigurd Lindvall  
Ordförande

Peter Bernekorn  
T.f. miljöhandläggare